# INCIPIT MODUS VACANDI BENEFICIORUM

# INCIPIT
## Modus vacandi beneficiorum.

Primus modus vacandi est. Si quis possidet beneficium curatū. ⁊ postea contingit ipsum assequi aliud curatuȝ apostolica vel quacūqȝ auctoritate scilicet ordinaria vl' iure patronatus: primum beneficium quod antea habuit vacat: nisi obtenta dispensatione apostolica. Et expectantes vigore gratie tale beneficium acceptare non possunt: sed est sedi apostolice specialiter reseruatum.

¶ Secundus modus est. Si qs habuerit beneficium curatum ⁊ postea obtinuerit a domino nostro Papa gratiam ⁊ bñficio cum cura vl' sine cura: ⁊ si anteq̄ȝ gratia sortiatur effectum non permutat vel resignat: tale beneficium curatum vel non curatum ipso facto vacat. ⁊ est sedi apostolice reseruatum.

¶ Tertius modus est. Si quis habuit beneficium cū cura vl' sine cura: ⁊ quamcito gratia sua sortita est ad effectum primum beneficium qđ impetrans obtinuit vacat. nisi mentionē fecerit de tali beneficio obtento in impetratione sue gratie expectatiue.

¶ Quartus modus est. Si quis hȝ beneficium cum cura ⁊ postea gratiam impetrauit de beneficio cum cura vel sine cura: alter potest primum impetrare per clausulam sperare vacare. Et quācito aliud beneficium assequitur cum cura: ille secundus habebit primum. Etiam si interim resignaret huiusmodi occasione ⁊ nullius alterius. etiam qualitercunqȝ vacaret: nisi per mortem. sperare vacare

¶ Item si quis habet beneficiuȝ propter quod teneatur se facere promoueri ad sacros ordines infra annum. ⁊ si non fecit se promoueri post habitam pacificaȝ possessionem tale beneficiū vacat per nō promotionem. Sed tamen episcopus potest secum dispensare ad septenniū causa studij ⁊ nō alias. sic tamen ꝙ infra annuȝ sit ordinatus in subdyaconū. Papa autem potest dispensare ad placi

tum ex quacunqꝫ cauſa.

¶ Item cum lis pendet inter duos vel tres ſuper vno beneficio vel pluribus dum obijt vnus litigantium et lis ipſa non ſit deciſa beneficia huiuſmodi vacant ꝛ ſunt reſeruata: ꝛ ſubrogatur colligans in iure defuncti: etiã intra menſem alterius impetrantis: iuxta regulam de ſurrogandis colligantibus.

¶ Item per apparentẽ incorporationem: vt cũ religioſi habẽt collationẽ ad certa beneficia que clericis ſecularibus ſunt cõferenda ꝛ ſi ipſi ſuis fratrib⁹ cõferãt ac ſi illa eſſent incorporata eis vacãt

¶ Itẽ per liberam reſignationẽ: vt ſi aliquis reſignat aliquod beneficium coram notario ꝛ teſtibus: vel in manus habentis poteſtatem admittendi reſignationem huiuſmodi etiam non conſenſu patroni interueniente: tale beneficium vacat.

¶ Item vacant beneficia per contractum matrimonij per verba de preſenti.

¶ Item ſi quis habet beneficium eccleſiaſticum ꝛ ingreditur monaſterium vel aliquam duxerit vxorẽ beneficia ſua vacant per ingreſſum monaſterij vel religionis: vel contractum matrimonij.

¶ Item nullus illegitimus poteſt obtinere dignitates: perſonatus vel officia in cathedrali eccleſia: vel etiam in metropolitana. Et ſi quis illegitimus habet talia beneficia abſqꝫ diſpenſatione apoſtolica vacant: ꝛ ſunt ſedi apoſtolice reſeruata.

¶ Item vacant per irregularitatem. vt ſi quis iniecit manus violentas in clericum vel in aliquam perſonam eccleſiaſticam ꝛ ſe poſtea diuinis immiſcuerit.

¶ Item omniũ illorũ beneficia vacant qui celebrant in loco interdicto: vel coram excommunicato. Sententialiter tamen per iudicem declarari debent alias non vacant.

¶ Item ſi quis habet beneficium cum cura vel ſine cura ꝛ poſtea promouetur in epiſcopum vel abbatem beneficia vacant. Si in epiſcopum per manus conſecrationis. Si in abbatem per manus benedictionis.

¶ Item quis habet beneficium eccleſiaſticum ꝛ moritur in curia Romana vel infra duas dietas legales a c[uria]
ſunt ſedi apoſtolice reſeruata.

¶ Item si quis habet beneficium cum cura vel aliquam dignitatem z non est vigintiquatuor annorum: suum beneficium vacat nisi super hoc dispensatione obtenta.
¶ Item per promotionem: vt si quis promoueatur ad sacros ordines sentētia excommunicationis maioris ligatus: ipso facto sua beneficia vacāt.
¶ Item per promotionem: vt si quis promoueretur ad sacros ordines sententia excōmunicationis minoris legatus: ipso facto sua beneficia vacant.
¶ Item per nō promotionē. vel residentiā. vt cū beneficiū ex officio vel fundatione requirit residentiā. aut morā personalē. non habita dispensatione illius nō residētie. omnia talia beneficia vacāt. Et ille casus frequēter cōtingit in beneficijs q̄ sunt de iure patronatus laicorū. Et cōtingit quādo ex officio vel fundatione requirit presbyterū. vel vnū qui possit procedere ad ordines sacros infra annū. Et collatores aliqñ conferūt illi qui ipetrat dispensationē sub cōditione ꝙ q̄ꝫ primū venerit ad annos discretionis promoueat̄ z psonaliter i bñficio resideat qḋ si nō fecerit bñficium vacat.
¶ Item vacāt per permutationem simoniaca prauitate vel pacto interueniente.
¶ Item per inhabilitatem. vt si minor quindecim annorū sine dispensatione obtineat beneficiū vacat illud de facto.
¶ Item beneficiū vacat si quis in infirmitate constitutus resignaret aliquod beneficiū vbicunqꝫ in Ro. cu. vel extra si moritur infra. xx. dies. tunc beneficia resignata vacant per mortem z non per resignationem. z sunt sedi apostolice reseruata.
¶ Item per irregularitatem homicidij vel non curantis mādata apostolica executione demandate.
¶ Item si quis stetit per annum excōmunicatione ipsius beneficia vacant. Similiter eius qui celebrat coram excommunicantis. Vel scienter in loco interdicto.
¶ Item vacāt beneficia cum cura. etiā dignitates personatus sine pcōstitutionem. Execrabilis fe. re. io. pape. xxij. hoc modo scilicet si quis habet vnū beneficium curatuꝫ aut dignitatē aut personatum. z retinet primū cum secundo per mensem sine dispensatio

ne tunc vacat vtrumq3 τ perdit tam primum q3 secundum τ effi-
citur inhabilis ad illa τ qualiacūq3 beneficia ecclesiastica similia vel dissimilia obtinenda. tamen simplicia τ alia sine cura que digni tates τ personatus nō sunt per eū prius habita.

¶ Item quandoq3 vacant beneficia per reuocationem vnionu3 τ incorporationum.

¶ Item quandoq3 per reuocationem cōmendarum factarum au ctoritate apostolica vel ordinaria.

¶ Item si quis acceptat cu3 gratia sua expectatiua τ nō publicet seu publicari faciat instrumentum acceptationis τ prouisionis cū alijs litteris tale beneficium vacat.

¶ Nota q̄ post citatione3 executam lis dicitur pendere in tātum qd̄ si alter litigantium moritur in Curia vel extra lite indecisa. tunc vnus papalis non potest illud beneficium acceptare sed solus pa pa habet de illo dispēsare. Caueat ille litigans qd̄ faciat se in ius defuncti surrogare ne alter ipsum preueniat ad minus p mēsem. q2 litigans habet totum mensem post impetrantem se surrogari facere in iure collitigantis defuncti. Que pratica est multis igno ta. τ tamen Rota ita seruat Et idem si litigantes simul cōcordent lite indecisa: τ alter ipsorum moritur τ nō renunciet tūc illud bene cium iterum censetur pape esse reseruatum τ nō cadit sub gratia expectatiua. Et hoc est verum si lis pendet in curia Romana. se cus tamen alibi etiam si aliquis renunciet beneficium in curia tūc etiam censetur in dispositione solius pape.

¶ Item si quis impetret aliquod beneficium realiter deuolutum reseruatu3. vel alias debito modo vacans. postea impetrās aliud beneficium τ nō curat prosequi primu3 tunc illud beneficium stat in dispositione solius pape. Nec reuertitur potestas prouidēdi ad ordinarium.

¶ Item per liberam resignationem. vt si quis resignat aliquod be neficium coram notario τ testibus. vel ad manus habentis potesta tem admittendi resignationem huiusmodi cū consensu patroni in teruenienti beneficium vacat apud colatorē. nisi resignatio ista nō sit realiter probata scilicet q̄ impetrās si effectualiter adeptus po ssessionem illius tūc primum reuertitur ad suum principiu3.

¶ Item gratiam in cõmuni formã pauperum aliquo si habente pu
blicationem gratie huiusmodi. ordinarius cõferi beneficium va
cans. collatio tenet secundum aliquod. Aliqui tamen dicũt q̄ nõ
s. dominus Jo Cal. Qui tenet q̄ ante purificationem gratie ma
nus ordinarij sint cause ꝛ ligate. dũmodo infra mensem post vaca
tionem beneficij purificet ꝛ acceptet. ꝛ ita fuit alias obseruatum.
Secus tamen de gratia speciali.

¶ Item habens gratiam in cõmuni forma pauperuꝫ ante vacatio
nem tenetur ordinario litteras suas insinuare. alias nõ potest acce
ptare. Sed habens gratiam in speciali nõ tenetur nisi propter cõ
currentes ꝛ maiorem diligentiam.

¶ Item si sunt expectantes in diocesi ꝛ vacet beneficiuꝫ in mense
pape ordinarius non potest conferre infra mẽsem post vacationẽ.
ꝛ hoc propter decretuꝫ irritans pape. Sed si nõ fuerit acceptatũ
infra mensem. tunc post mensem conferre potest. ꝛ sic valet.

FINIS

# Incipit modus acceptandi.

PRimo impetrans habeat nomina beneficiorũ in scriptis in
sua collationi. ꝛ tempore quo voluerit acceptare accedat ad
notariũ cedulam habens in manu in qua stant omnia be
neficiorum. ꝛ prestando dicat. Domine notarie ecce accepto qḋ
cũqꝫ beneficium in vim gratie mee expectatiue ꝛ litterarũ aposto
licarum desuper confectarum ꝛ processum vigore desuper fulmi
natorum mihi debituꝫ vacans per mortem aliquorum quorum no
mina in ista cedula continentur. ꝛ cuiuscunqꝫ alterius collationis
sub protestatione solita ꝛ consueta: videlicet si in quantũ aliquod
illorum mihi de iure debitur. alioquin gratia mea salua maneat ꝛ
illesa: adquodcũqꝫ aliud beneficiuꝫ de iure mihi debituꝫ. Et re
quiro vos tanq̄ꝫ sub executorem in vim clausule ceterũ mihi per
principalem executorem deputatuꝫ q̄ mihi modo de bñficio sub
potestatione p̄missa prouideatis. ꝛ prouisione facta requirens ip
sum vt supra. Acceptatione ꝛ prouisione sic factis conficiat vnuꝫ
vel plura publicum vel publica instrumentuꝫ vel instrumenta.

FINIS

# Festa Palatii Apostolici.

| | |
|---|---|
| ¶ Januarius habet dies. | xxxj. |
| Epyphanie domini | vj. |
| Antonij abbatis | xvij. |
| Fabiani & Sebastiani | xx. |
| Agnetis virginis | xxj. |
| Vincentij martiris | xxij. |
| Cõuertiõis scti Pauli | xxv. |
| ¶ Februari⁹ habet dies. | xxviij |
| et si fuerit bisextus | xxix. |
| Purificationis Marie | ij. |
| Blasij episcopi & martiris. | iij. |
| Agate virginis & marty. | v. |
| Cathedre Petri apostoli. | xxij |
| Mathie apostoli. | xxix. |
| ¶ Martius habet dies. | xxxi. |
| Thome de Aquino | vij. |
| Gregorij Pape | xij. |
| Benedicti abbatis | xxi. |
| Annuntiationis Marie | xxv. |
| ¶ Aprilis habet dies | xxx. |
| Julij Pape primi | xij. |
| Georgij martiris | xxiij. |
| Marci euãgeliste | xxv. |
| ¶ Maius habet dies. | xxxj. |
| Philippi & Jacobi apl'o℞ | j. |
| Inuentionis scte Crucis. | iij. |
| Joannis ante portã latinã | vj. |
| Apparitionis s. Angeli. | viij. |
| Juonis aduocati pauperũ. | xix. |
| ¶ Junius habet dies | xxx. |
| Barnabe apostoli | xi. |
| Joannis baptiste | xxiiij. |
| Petri & Pauli ap'o℞. | xxix. |
| Cõmemoratiõis s. Pauli | xxx |

| | |
|---|---|
| ¶ Julius habet dies | xxxj. |
| Visitationis beate marie | ij. |
| Translationis sancti Thomo Cãtuariensis | vij. |
| Marie magdalene | xxij. |
| Jacobi apostoli | xxv. |
| ¶ Augustus habet dies. | xxxi. |
| Petri ad vincula | j |
| Festu℥ Niuis: & Dominici cõfessoris | v. |
| Laurentij martiris | x. |
| Assũptiõis beate Marie | xv. |
| Ludouici epi & cõfesso. | xix. |
| Bartholomei apostoli | xxv. |
| Augustini episcopi | xxviij. |
| Decollationis sancti Joannis bastiste. | xxix. |
| ¶ Septẽber habet dies. | xxx. |
| Natiuitatis beate Marie. | viij. |
| Exaltatiõis scte Crucis. | xiiij. |
| Mathei Apostoli & euã. | xxi. |
| Michaelis archangeli | xxix. |
| Hieronymi confessoris | xxx. |
| ¶ October habet dies. | xxxj. |
| Francisci confessoris | iiij. |
| Luce euangeliste | xviij. |
| Simonis & iude | xxviij. |
| Vigilia omniũ sanctorũ inqua fit mutatio capparum. | xxxj. |
| ¶ Nouẽber habet dies | xxx. |
| Omnium sanctorum | j. |
| Commemorationis aia℞ | ij |
| Dedicationis Basilice Petri et Pauli apostolorũ | xviij |

Cecilie virginis xxij.
Clementis pape xxiij.
Catherine virginis xxv.
Andree apostoli xxx.
¶ December habet dies. xxxj.
Nicolai episcopi vi.
Ambrosij episcopi vij.
Conceptionis Marie viij.
Lucie virginis xiij.
Thome apostoli xxj.
Vigilia Nativitatis domini cū omnibus diebus vsq3 ad crastinum Epyphanie exclusive.

## Mobilia

Dies lune ante carnisprivium.
Dies cinerum.
A die lune hebdomade sancte vsq3 ad octavam Pasce inclusive.
Vigilia ascensionis domini: in qua est alia mutatio capparu3
Dies Penthecostes: cum duobus diebus sequentibus.
Dies creationis pontificis viventis.
Dies anniversarij pōtificis immediate defuncti.

## Incerta

Quando est consistorium publicum.
Quando revertitur ad vrbem aliquis legatus de latere.
Quando publicantur novi cardinales.
Quando aliquis cardinalis: q nunq̄3 fuit in vrbe: illam prima vice intrat.
Exequie cardinalium.
Quando intrat aliquis orator ad prestandum obedientiam.
Quando pontifex equitat.

FINIS